

» Yellowstoneská rezervace, přezdívaná „nejlepším nápadem Ameriky“, je prvním národním parkem světa. Od svého založení v roce 1872 trvalo přes šedesát let, než oslavila svého třímiliontého návštěvníka. Dnes jich sem tolik přijíždí rok co rok. «

YELLOWSTONSKÝ NÁRODNÍ PARK

TEXT: TOM ŘEPIK, FOTO: NPS.GOV, SKIINDEX

YELLOWSTONE JE JEDNOU Z NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍCH TURISTICKÝCH DESTINACÍ AMERIKY. ZCELA POPRÁVU – TOTO HISTORICKY PRVNÍ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ NA ZEMĚKOULI MÁ NAVŠTĚVNÍKŮM VĚRU CO NABÍDNOUT. PŘEKRÁSNÁ PŘÍRODA, NEOBVYKLE BOHATÁ FAUNA A GEOTERMÁLNÍ ZÁZRKY JAKO OLD FAITHFUL LÁKAJÍ MILIONY ZVĚDAVÝCH HOSTŮ Z CELÉHO SVĚTA. NEKONEČNÉ FRONTY AUT ČEKAJÍCÍCH U VSTUPNÍCH BRAN PARKU NA POVOLENÍ K VJEZDU SE TU FORMUJÍ BEZ PŘESTÁNÍ OD JARA DO PODZIMU.

V zimě je z Yellowstonu naprosto jiný svět. Pokryt hlubokým sněhem od listopadu do dubna, nabízí nezapomenutelné pohledy na vysoké zamrzlé vodopády a gejzíry vypouštějící ve štiplavém mrazu sloupce páry a horké vody. Na vsudypřítomné bizony se splihlou srstí a rampouchy ověšenými vousy, tisknoucí se k sobě v hloučcích a pomalu zapadáající sněhem. Vlci, kojoti, kamzíci, losi a spousta dalších druhů táhne ve stádech a tlupách promrzlou krajinou a neúnavně se snaží najít dost potravy k tomu, aby zdejší drsný půlrok přežila. Lesní zvěř spatříte všude – jakoby jí tu přes zimu bylo mnohonásobně více, než když sníh zmizí.

Vlastně jediným živým tvorem, kterého je v Yellowstonu přes zimu vidět dramaticky méně, je – snad ještě krom zimní špačky tlučících medvědů – člověk. Běžně sem za zimu

přijede jen okolo 150 tisíc lidí – pouhý zlomek z každoročních tří milionů. Důvody jsou v podstatě dva. Jednak se s výjimkou dvou průjezdních přes zimu uzamknou všechny ostatní vstupní brány a celá rezervace zůstane uzavřena pro automobilovou dopravu, a druhým důvodem je jednoduše počasí; v této oblasti, kde letní sněhové bouře nejsou ničím neobvyklým, bývá zima předlouhá, tuhá a nelítostná. Metr sněhu a hluboce mínusové teploty tu jsou normou.

WEST YELLOWSTONE

Hledáte-li optimální zimní útočiště pro své výlety do Parku, vyberte si turistické městečko West Yellowstone na okraji rezervace, přímo u její západní brány – jediné ze dvou, které zůstávají v zimě otevřené. Z West Yellowstonu vede nejširší škála lyžařských tras, je tu největší

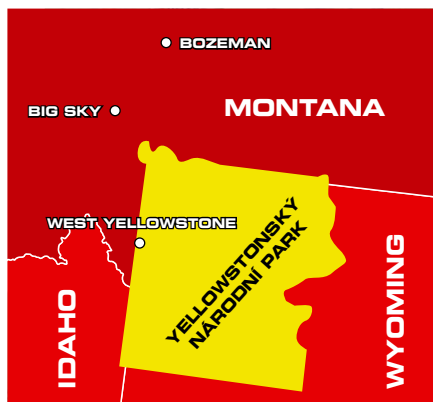
výběr ubytování (včetně řetězců jako Best Western nebo Holiday Inn), dobrých restaurací i ostatní typické turistické zábavy. Že tu budete bydlet skutečně prakticky v divočině, vám naznačí i občasně titulkly zpráv v místních novinách: bizoni opět ve městě, bizon vnikl do školy, bizon hodil lidi, bizon honil koně, bizon zablokoval provoz benzinky...

Jakmile se ubytujete a vybalíte, zřejmě vás podmanivé městečko zláká k alespoň rychlé prohlídce. Najdete v něm spoustu obchůdků s tím pro turisty nejlákavějším sortimentem jako módní butiky, sportovní zboží, zlatnictví, knihkupectví či umělecké galerie. Na dvě zdejší atrakce byste si měli vyhradit trochu víc času: v Grizzly Discovery Center se nejenom dozvíte všechno encyklopedického o tomto medvědímu plemenu, ale okolo desítky jich v zoologické zahradě Centra i žije, krom dalších vzácných druhů (například šedých vlků).

Druhou pozoruhodností Yellowstonekého městečka je IMAX Theatre s obřím, šestipatrovým plátnem, na kterém se v precizní kvalitě promítají 3D přírodopisné filmy o zdejší rezervaci, včetně její bohaté historie, ale třeba také detailního vysvětlení, jak fungují zdejší gejzíry, fumaroly nebo bahenní sopky, vše podpořené úžasnou grafikou a geniálně poutavou formou výkladu. Vynechejte návštěvu IMAX kina a z následné návštěvy opravdového Yellowstonu vstřebávejte sotva polovinu.

SNOW COACH

V zimě zůstává kromě jediné silnice celý Yellowstone park pro dopravu uzavřený. Krom

běžeckého lyžování jsou další zdejší zimní atrakcí celodenní vyhlídkové jízdy do nitra rezervace speciálními žlutými minibusy Alpen Guides na pásech namísto kol, kterým říkají snow coach. Místní celebritou mezi průvodci tu je nějaký Jim Berry, který nejenže podává výklady naprosto ojedinělou a zábavnou formou, ale – a netuším, jak to dělá – má v parku své ochočené vlky a kojoty. Ani trochu nepřeháním – minibus přistaví u skupinky zvířat, Jim na ně křikne jakýsi povel, a ta se zastaví, natočí bokem a nehnutě pózuje kamerám a fotoaparátům pasažérů. Nevidět, neuvěřím.

Krajina Yellowstone rezervace je jedním slovem dechberoucí. Trasa vyhlídkové jízdy vede přes horské říčky, po podmoklých loučkách v hlubokém sněhu i zalesněným terémem, který se tu stále ještě vzpamatovává z devastujícího požáru v roce 1988. Jde to pomalu, nové stromky v této dlouhodobě prosuchlé a drsným klimatem sužované krajině (jsme tu v nadmořské výšce 2 000 m) povyroستou o pouhých 7 cm za rok. Z vyvýšených míst je dobře zřetelné, jak vyhořelý terén pokrývá nová hustá peřina zdravého, houževnatého porostu.

Snow coach pochopitelně zastavuje u těch návštěvnických nejatraktivnějších lokalit, aby si k nim pasažéři mohli dojet a důkladně prohlédnout. Planina Norris Geyser Basin je jedním z takových míst, a poprávu – na světě neexistuje žádný tomuto podobný úkaz. Po předchozí domluvě si lze do minibusu vzít i lyže a nechat si zastavit na libovolném místě parku, obvykle nějakém vzdálenějším, a odtud pokračovat zpět do West Yellowstone po svých. Oblíbeným místem pro přestup z autobusu na lyže bývá vyhlídka Inspiration Point.

MAMMOTH

Pravděpodobně druhým nejpoblábnějším výchozím útočištěm turistů je po West Yellowstone městečko Mammoth poblíž severní vstupní brány do parku. I odsud lze vyrazit do lúna rezervace na běžkách nebo sněžnicích, či se nechat odvézt kamkoli hlouběji pásovým minibusem. Prakticky v celém Yellowstone parku máte dojem, jako byste lyžovali v jednom obrovském amfiteátru. Kam se rozhlédnete, spatříte bezpočet klikatých cestiček od

stop vlků, kojotů a losů. Poblíž potoků si zabrány do sebe hrají vydry, a až zesilující chlad vám připomene, že už zřejmě jejich dovádění sledujete pořádně dlouhou dobu. Odtrhnete oči od vyder a zjistíte, že stejně představení, jen s vámi coby dalšími aktéry, pozoruje nehnutě ležící, starý velký kojot. A dost možná si celou tuto scénu z nové perspektivy odněkud z hustého porostu prohlíží další a další páry očí. Ve výšce kroužící majestátný orl bělohlavý vidí ten samý, a přesto jiný příběh. V Yellowstone je na každém kroku z pozorujícího pozorovaný.

Navzdory vysoké pokrývce sněhu najdete na řadě mít povrch rozbitý mohutnými kopyty a rozhrabaný až na uschlou podzemní trávu. Neklamně znamená, že tu jsou bizoni. Běžkaři tu jsou před nimi každým zdejším průvodcem varování – tato obrovská zvířata běžně k chůzi používají urolbované cesty. Narazíte-li na ně jak vám stojí v cestě, doporučuje se z bezpečné vzdálenosti počkat, až cestu opustí. Zmiňují profesionální průvodce – najmout si zde takového znamená, podobně jako v případě návštěvy IMAX kina, o mnoho hodnotnější turistický zážitek. Obecně není terén Yellowstone svým profilem či technickými parametry nijak obtížný. Nejtěžší věc na zdejším lyžování je přinutit se nezastavovat každých pět minut a nevytahovat foťák nebo kameru.

» Prakticky v celém Yellowstone parku máte dojem, jako byste lyžovali v jednom obrovském amfiteátru. «

SNĚŽNÉ SKÚTRY

Divoká zvěř na cestách Yellowstone parku nepředstavuje bohužel jedinou překážku návštěvníkům na běžkách a sněžnicích. Žádná reportáž odsud by nebyla pravdivá a kompletní, pokud by nezmiňovala zřejmě nejpoblábnější zdejší zimní zábavu, kvůli které je West Yellowstone přezdíváno „světové hlavní město sněžných skútrů“. V minulosti zde skútry začaly být velkým problémem a soudy řešily několik vážných kolíží strojů s běžkaři. Byl to soud, kdo nakonec vydal i rozhodnutí limitovat maximální počet skútrů na 720 za den a akceptovat u nich pouze zelený BAT standard (Best Available Technology). A také nařídil každému jezdcí (či skupině) najmout si jednoho z 80 zdejších vyškolených průvodců, kteří jsou zodpovědní za dodržování rychlosti jízdy (limit 55 km/hod) i ostatní zásady bezpečnosti provozu, což apriori odrazuje ty nejagresivnější motorizované potíživce.

I přes rozlehlost Yellowstone rezervace je oněch sedm stovek řvoucích skútrů v prostoru znát. Tyto stroje i přes jejich špičkové technologie smrdí, jsou extrémně hlučné a jejich provoz obtěžuje jak většinu zvířecích obyvatel, tak i ostatních turistů na běžkách a sněžnicích. Některé cesty jsou v Yellowstone pro skútry uzavřené, některé naopak pouze pro ně vyhrazené, většina směřujících k těm nejpoblábnějším

místům parku je však sdílána společně. Existují silné snahy provoz skútrů ještě více omezit či docela zakázat, na druhé straně však stojí fakt, že zejména West Yellowstone, ale prakticky celá oblast, z tohoto movitého segmentu turistů ne nevýznamně profituje. Netřeba dodávat, že tu hovoříme nejen o hotelích a restauracích, ale třeba i půjčovnách skútrů a čerpacích stanicích.

Přesto, myšlenka na návrat tichých půlročních zim do Yellowstoneu tu má pravděpodobně většinovou podporu. V současné době je Yellowstone cokoli, jen ne oázou dlouhotrvajícího ticha a klidu, bohužel.

RENDEZVOUS TRAIL SYSTEM

Každému, kdo cestuje do Yellowstoneu, doporučuji použít můj oblíbený cyklo- a běžecký provoz, Free Heel and Wheel na Yellowstone Ave za rohem od IMAX centra, na severozápadním okraji městečka při cestě dovnitř parku u Rendezvous trati. Provozovna má krom obchodu i svou půjčovnu, lyžařskou školu a servis, a vlastní a vedou ji dvě kamarádky – skalní běžkařky, co se v létě mění na podobně zaryté bikerky – Melissa a Kelli. Široko daleko jim tu nikdo neřekne jinak, než „the Girls“. Ve svém obchodě provozují bezkonkurenční kavárnu Mocha Mamma's, v níž dát si při návratu z lyží jejich místně proslavenou horkou čokoládu, budete přísahat, že jste v životě nic podobně dobrého nikde nedostali.

Nejpopulárnější tratí je šestikilometrový okruh Rendezvous Loop startující přímo ze severozápadního okraje města a vedoucí mírně zvlněným terénem ve vysokém borovém lese. Okruh je součástí asi 35 km sítě tratí nazvaných

Rendezvous Trail System, které osobně upravuje zdejší rezident a guru amerických běžeckých rolbařů, Doug Edgerton, který mj. šéfoval rolbařům v Soldier Hollow na olympiádě v Salt Lake City. Za použití tratí se tu, jak to bývá v Americe běžné, platí; denní skipas stojí \$10, třídní \$25, měsíční \$45. Každoročně na konci listopadu se tu o svátek Díkuvzdání koná proslavený kemp Yellowstone Ski Festival.

Dalšími populárními trasami jsou poněkud technický Volunteer s krásnými výhledy na Mt. Holmes a Gallatin Range, Dead Dog, Deja View s biatlonovou střílnicí a profilově nejnáročnější a nejdelší Windy Range uvnitř parku. Ještě hloub v rezervaci pak doporučuji oranžový Riverside anebo Upriver a Downriver Loops meandrující podél zdejší až kýčovitě nádherné Madison River. V těchto končinách vzhledem k odlehlosti tras pro skútry a tedy většímu klidu téměř jistě spatříte vlky, při troše štěstí třeba i majestátné jeleny wapiti. Na tratích rezervace je celkem sedm ohřívacích budek s hořícím ohněm.

KUDY DO YELLOWSTONU?

Nejbližším letištěm k Yellowstoneu je Gallatin Field Airport u Bozemanu v Montaně, kde si pronajmete auto a budete řídit něco přes 100 mil na jih po zasněžené a často kluzké 191 přímo do West Yellowstoneu. Alternativou je nepronajímat si auto a využít pravidelných skibusů mezi letištěm a megaresortem Big Sky, ležícím zhruba v polovině cesty. Některé spoje pokračují z Big Sky právě do West Yellowstoneu.

Přes zimu (přesněji od listopadu do května) platí v celé Yellowstoneské rezervaci uzavírka všech silnic pro automobilovou dopravu. Výjimku tvoří jediná silnice na severu parku vedoucí Lamarským údolím mezi městečky Gardiner přes Mammoth Hot Springs do Cooke City. Ostatní silnice se upravují rolbami a slouží turistům na běžkách, sněžnicích a sněžných skútrech.

CO URČITĚ NEMINOUT

Yellowstonký národní park je rozsáhlým územím o ploše téměř 9 000 km². Chtít jej poznat celý během jediného pobytu je utopie a o nic takového vám ani neradím se pokoušet. Níže však doporučuji několik zásadních pozoruhodností rezervace, které bude moudré nevynechat, i pokud byste sem zavítali na pouhý den či dva.

- **The Lamar Valley** – samo o sobě překrásné široké údolí procházející severní částí parku, jako jediné je celoročně průjezdné autem. Jedno z nejpříhodnějších míst pro pozorování divoké zvěře, zejména bizonů, jelenů, vidlorožců, ale i predátorů jako vlci nebo medvědí grizzly.
- **Grand Prismatic Spring** – největší termální pramen Yellowstoneu s naprosto pohádkovou barvou – od temně modré až po ohnivě oranžovou.
- **Old Faithful** – nejpopulárnější yellowstonký gejzír. Každou zhruba hodinu tryská do výšky 40 až 50 metrů pravidelně už přes 120 let.
- **Steamboat** – nejvyšší gejzír Yellowstoneu (až 70 metrů), avšak velmi nepravidelně pracující – rozpětí erupcí má mezi 4 dny a 50 lety.
- **West Thumb Geyser Basin** – dramatická sestava bublajících kobaltově modrých pramenů a bahenních jezírek na dohled od obrovského Yellowstone Lake, největšího ledovcového jezera Ameriky.
- **Artist Point** – populární vyhlídka přes scénický yellowstonký Grand kaňon a na bouřící bezmála stometrové Lower Falls vodopády.

DŮLEŽITÉ WEBOVÉ ADRESY

- **Yellowstonký národní park**
www.nps.gov/yell
- **Město West Yellowstone**
www.wyellowstone.com
- **Tratě Rendezvous Ski Trails**
www.rendezvouskitrails.com
- **Yellowstone Ski Festival**
www.yellowstoneskifestival.com
- **Vyhlídkové jízdy Alpen Guides**
www.yellowstoneguides.com
- **Půjčovna Free Heel and Wheel**
www.freeheelandwheel.com